

Aanleiding

Vanaf 24 augustus 2023 is het voor iedereen die werkt met diisocyanaten verplicht om een opleiding te hebben afgerond. Diisocyanaten zit onder andere in lak, lijm en PUR.

Waarom is een opleiding noodzakelijk en wat betekent dit precies? Wij leggen het hieronder uit.

Wat is PUR(-schuim)?

PUR is een materiaal dat veel gebruikt wordt in de bouw- en isolatie-industrie. Het is een veelzijdig materiaal dat uitstekende isolatie-eigenschappen heeft en wordt gebruikt om bijvoorbeeld gebouwen en woningen te isoleren. Het is echter ook een stof die bij verkeerd gebruik of blootstelling gevaarlijk kan zijn voor de gezondheid.

PUR-schuim ontstaat door een chemische reactie van twee componenten die uitharden. Het ene component bestaat uit isocyanaten en het andere component is een mengsel van voornamelijk polyolen, katalysatoren, blaasmiddelen en vlamvertragers. Het is heel belangrijk dat de chemische reactie bij de vorming van PUR-schuim goed verloopt en dat het schuim goed uithardt. Isocyanaten kunnen dan niet meer vrijkomen.

Inhoud van de opleiding

De opleiding bestaat uit een aantal modules die gericht is op het veilig werken met PUR. Hierbij wordt onder andere aandacht besteed aan de eigenschappen van de stof, de mogelijke gevaren en de juiste manier van werken met PUR. De opleiding gaat ook in op het belang van persoonlijke beschermingsmiddelen en hoe u deze op de juiste manier moet gebruiken.

Wie is verantwoordelijk?

Het is de verantwoordelijkheid van leveranciers van producten waarvoor de opleidingseis gaat gelden, om opleidingsmateriaal te ontwikkelen en beschikbaar te maken. Zij kunnen ook aangeven welke mate van opleiding nodig is voor welk product of toepassing.

Het is aan te raden om contact op te nemen met de leverancier om in te schatten wat de impact is en hoe voldaan kan worden aan deze nieuwe eisen. Belangrijk is om rekening te houden met:

- De opleiding moet met goed gevolg afgelegd worden om met PUR te blijven werken;
- De opleiding iedere vijf jaar herhaald moet worden;
- De werkgever verantwoordelijk is om dit per medewerker te registreren;
- Werkgevers die zich niet aan deze verplichting houden, riskeren een boete: De overheid zal de naleving van deze regelgeving actief controleren en handhaven.

De invoering van de opleiding voor werken met PUR is een belangrijke stap in het waarborgen van de veiligheid en gezondheid van werknemers die met deze stof werken. Het is belangrijk dat werkgevers zich bewust zijn van de risico's en dat ze hun werknemers voorzien van de juiste kennis en middelen om veilig te kunnen werken.

Gevolgen van blootstelling

Vooraf isocyanaten zijn schadelijk voor de gezondheid

Mogelijke gezondheidseffecten zijn:

- irritatie van ogen en luchtwegen
- beroepsastma
- contacteczeem

Eéncomponentenschuimen

- isocyanaat prepolymeer, geen of nauwelijks vrij isocyananaat aanwezig
- geen acute effecten op gezondheid te verwachten, tenzij allergisch voor isocyanaten
- Bij intensief gebruik in kleine ruimte kan zuurstof gebrek ontstaan, met kans op bewusteloosheid.

Bij het bewerken van uitgehard PUR-schuim komen geen schadelijke gassen meer vrij. Aangezien er wel stof vrij komt, is het aan te raden een halfgelaatsmasker met filtertype P2 te dragen.

Maatregelen veilig werken met PUR

Er zijn verschillende maatregelen te nemen om het werken met PUR veilig te laten verlopen. Hieronder staan ze op volgorde van de arbeidshygiënische strategie:

- Pas waar mogelijk is uitgeharde isolatieplaten toe i.p.v. schuim.
- Ventileer goed wanneer er in een kleine ruimte meer dan één bus PUR-schuim wordt verspoten en gebruik onafhankelijke ademhalingsbescherming.
- Gebruik een veiligheidsbril, handschoenen (neopreen of nitrilrubber) en goed sluitende werkkleding.
- Gebruik bij het verwerken van uitgehard schuim ademhalingsbescherming (halfgelaatsmasker met filtertype P2).

Spreek als werkgever en werknemer met elkaar over de te nemen beschermingsmaatregelen en spreek elkaar - indien nodig - er ook op aan!